

Dumbrava minunată

Cuprins

Se vede ce soi rău este duduia Lizuca.	5
Duduia Lizuca plănuiește o expediție îndrăzneță	11
Sfat cu Sora-Soarelui	16
Unde s-a arătat Sfânta Miercuri	19
Duduia Lizuca găsește gazdă bună în duminică	23
Aici s-arată cine sunt prichindeii	28
Povestea cu Zâna închipuirii	33
La hotarul Împărăției minunilor	38
Bunicii aveau livadă și albine	42

Se vede ce soi rău este duduia Lizuca

Doamna Mia Vasilian dă noilor sale cunoștințe informații despre persoana sa cu-n aer de tinerețe naivă.

...Acum douăzeci și trei de ani, când a adus-o barza în casa părinților domniei sale, i s-a pus numele Maria, închipuiți-vă!

Cele două soții de funcționari, prospăt transferați în târgul nostru de guvernul conservator, o ascultau cu interes, făcând însă în sine rezerve personale asupra anilor. Numele li se părea convenabil.

Un nume destul de frumos, nu-i așa?

Cum a început însă a îngâna cele dintâi cuvinte, dumneaei și l-a schimbat singură. C-o voce muzicală, țuguindu-și buzișoarele, răspundea totdeauna: Pe mine mă cheamă Mia! Și Mia i-a rămas numele.

Cineva făcea, atunci, observația că asta dovedește la copilă „simțul muzicii“.

Într-adevăr, doamna Mia Vasilian poate mărturisi fără sfială că e o muzicantă desăvârșită! Toată lumea recunoaște că dumneaei are o voce fermecătoare!

De altminteri a și urmat patru ani la conservator. Celebra Teodorini o iubea și-i prezicea un viitor strălucit. Era vorba, în familie, să fie trimeasă la Milano.

Părinții săi erau bogați, aveau moșie mare în Buzău, lângă Leonțești. Echipagii, servitori în livrele, guvernante... Cu asta s-a născut și a crescut Mia Vasilian.

Adesea, tatăl său, boier Anastase, o lua pe genunchi și-i arăta portretele strămoșilor în rame ovale aurite.

Din strălucirea de altădată i-a rămas cel puțin atâta: o creștere nobilă. În condițiile de odinioară, căsătoria cu Vasilian ar fi apărut ca o mezalianță, căci domnia sa e născută Papazoglu.

Având însă în vedere atâtea și atâtea lucruri, speculații nefericite, inimizții politice, a trebuit să se resemneze. Totuși nu se poate spune, nu-i așa? că Vasilian nu-i de familie bună. E dintr-o foarte bună familie, dimpotrivă, boieri moldoveni, însă oricine va recunoaște că Papazoglu e altceva: e un nume celebru.

În sfârșit, principalul e că se simte bine și e fericită. Și Jorj îi satisface toate capriciile... Altfel nici nu se poate. El e cu cincisprezece ani mai mare ca ea și a mai fost însurat o dată.

I-a rămas și un copil, o fetiță care – cum să spun? – care e un fel de ghimpe între ei... un copil, vai! destul de rău crescut.

Asta aduce puțină umbră vieții lor, nu-i așa? Căci Vasilian a luat-o din dragoste. Văzând împotrivirea ei de la început, bietul Jorj căzuse bolnav.

A trebuit să cedeze; și la nuntă avea o toaletă așa de frumoasă, așa de elegantă, încât o invidiau toate prietenele.

— Eu sunt cam dificilă, încheie c-un zâmbet dulce doamna Mia Vasilian, și am gusturi deosebite. Îmi place mai cu samă eleganța și fineța... Nu înțeleg de ce nu mai aduce cafeaua! urmă ea săltând din jâlț cu vioiciune.

— Lasă, mata, madam Vasilian, o potoli cucoana cea mai bătrână, nu te deranja. Trebuie să vie. Până atuncea îmi răsucesc țigara...

Mia Vasilian tropăi mărunțel până la sonerie și apăsă prelung pe buton, încruntând sprâncenele încondeiate negru. Iar cucoana Emilia, aruncând o privire fugară și cu diferite înțelesuri către fiica sa, madam Neicu, deschise poșeta și începu a cotrobăi prin ea căutând o mică tabacheră de argint în care ținea tutun de calitate a doua.

Doamna Mia Vasilian, soția cunoscutului avocat din târgul nostru, observase privirea cucoanei Emilia și zâmbi. I se părea foarte ciudat, cum o mamă așa de înaltă și de groasă poate să aibă o fată așa de uscată și subțire – ca o ață... Las' că amândouă sunt urâte și fără gust îmbrăcate. Și au niște părării... Cum pot niște femei de condiție să poarte asemenea părării?

Servitoarea, o fetică vie cu mutrișoara de veveriță, intră păturindu-și șorțul alb.

— Ați sunat, cuconiță?

— Ma chère, îi răspunse blând Mia Vasilian, așteptam niște cafele care nu mai sosesc...

— Îndată, cuconiță... Și servitoarea dispăru îndărăt. Doamna Mia Vasilian făcu doi pași spre fereastra deschisă.

— Frumoasă zi, vorbi ea, totuși mi se pare prea cald. Ne aduce și șerbetul de portocale îndată. Fetița asta e foarte inteligentă și-mi cunoaște toate gusturile. Și cu servitorii, dragă cucoană Emilie, trebuie să știi cum să te porți.

— În ziua de azi nu mai sunt servitori ca altădată, observă cucoana Emilia.

Doamna Vasilian răspunse zâmbind:

— Cu ai mei, eu sunt foarte mulțămită. La mine servitorii se tem de un singur lucru: să nu-i concediez...

Madam Neicu își strânse buzele subțiri, ar fi vrut să răspundă ceva. Dar se stăpâni și tăcu.

— Cu toate acestea și eu îi schimb destul de des, ce să fac? se tânguie nevinovat doamna Vasilian. De unii trebuie să mă despart. Mai

cu samă pe cei rău crescuți nu-i pot suporta... La mine, dragă madam Neicu și dragă cucoană Emilie, năcazurile sunt cu totul de altă natură. Prea mult n-am a mă plânge, dar totuși, trebuie să știți că, la marginea târgului acestuia nenorocit, trăiesc niște bătrâni ridicoli, părinții „predecesoarei“ mele. Nu trecea o zi și cereau lui Jorj să le trimeată copila, că vor numaidecât să vadă pe Lizuca lor, că fără Lizuca lor nu pot trăi! Dacă bietul copil nu a avut parte de o creștere îngrijită, numai bătrânii sunt de vină. De-acolo a venit cu niște mutre și cu niște obiceiuri de țarancă, dragele mele, încât, drept să vă spun, mie mi-i și groază. Vă închipuiți dumneavoastră că nu pot pune pe ea o broderie ori o panglică! E de admis ca la vârsta ei – are șase ani! – să nu poată face o reverență în fața unor persoane mai în vârstă? Eu am fost crescută altfel. Lucrurile acestea *pe* mine mă horipilează!

Slujnica cu mutrișoară de veveriță se ivi în umbra ușii, purtând tablaua cu dulceață și cafele.

– Cuconiță, vorbi ea delicat, domnu locotenent Micuș Lazăr întrebă dacă binevoiți a-l primi.

– Cum nu? Să poftească; astăzi e ziua mea de primire; dumnealui e totdeauna binevenit! răspunse doamna Vasilian cu o voce puțintel mai înaltă.

Și săltând în rochia-i foșnitoare, făcu doi pași spre ușă. Când zări uniforma verde, capul blond și lins și obrazul ras și pudrat al ofițerului, făcu un gest de poftire cu mâinile și zâmbi dulce.

– Domnule Micuș, nu te-am văzut de-un secol, cântă ea. Și tânărul se opri uimit la doi pași, întorcând puțin capul și ascultând muzica glasului ei.

– Doamnă, răspunse el ceremonios, sunt foarte fericit că nu m-ați uitat...

Cu călcâiele lipite, înclinându-se, apucă ușor mânuța întinsă a doamnei Vasilian și-i sărută vârful degetelor. Slujnicuța așezase pe măsuta dintre cucoane tablaua și se întorsese, privind cu admirație. Cucoana Emilia și madam Neicu stăteau cu lingurițele în mână și nu știau dacă ar fi potrivit să absoarbă șerbetul. În sfârșit, îl înghițiră și, pe când adăogeau apa trebuitoare, ofițerul se înfățișă și-naintea lor, elegant și solemn.

Schimbul de complimente care urmă, mișcărilor rotunde, zâmbirile și poftirile împrăștiară, în salonașul grenat, ca un abur de no-

bilă uitare și voie-bună. Nimeni nu băgă de samă când se strecurase, printre scaune, spre tablaua cu șerbet, Lizuca, necazul doamnei Vasilian.

Era o fetiță mărunțică, însă voinică și plinuță. Rochița de doc albastru stătea strâmbă și în chip cu totul nepermis pe trupușorul ei. Botinuțele îi erau pline de colb și cu șireturile desfăcute. Colțunii căzuseră și arătau niște piciorușe pârлите de soare, cu genunchii nu tocmai curați. Capu-i era foarte scurt tuns, băiețește, și arăta în rotunzimea lui felurite bulbucături neregulate. Năsușoru-i mititel ar fi avut nevoie de batistă, lucru pe care-l dovedeau și mânecile rochiței. Gura-i era cam mare și obrajii prea roși. Nu era deloc frumoșică și delicată duduia Lizuca. Numai ochii căpriei, umbriți de gene negre, aveau în ei câte-o mică floare de lumină.

Fără să stea deloc în cumpănă și fără să-i pese de nobila adunare, Lizuca păși ușor însă hotărât spre măsuța cu dulceață și, înfigându-și două degete în chisea, le scoase împodobite c-o bucată nestatornică de șerbet. Tocmai când se îndeletnicea s-o prindă cu gura și cu limba fără a pierde nimic, slujnicuța o zări și dădu un țipăt.

— Ce-i, ma chère? se întoarse cu mirare doamna Vasilian.

Dar când văzu despre ce era vorba, când înțelese ce contrast și ce sacrilegiu s-a produs în salonașul său grenat, sângele i se ridică brusc în obraji și-i fulgeră în ochi.

— Ce înseamnă asta, Eleno? vorbi ea apăsător, c-o voce scăzută, dramatic. De câte ori te-am făcut atentă asupra acestor lucruri? De ce-ai înlemnit? Ia-o!... Nu-nțelegi că, dacă o mai văd o clipă, trebuie să chemați doctorul? Ah! e ceva îngrozitor! oftă ea cu deznădejde, întorcându-se spre musafiri. E zadarnic orice; zadarnic! Nu știu ce să mai fac cu copilul acesta. Uitați-vă dumneavoastră cu ce obiceiuri mi-a venit de la bunicii ei. Eu i-am spus de multe ori lui Jorj că copilul acesta e o rușine și o nenorocire. Chiar de aceea Jorj nici n-o mai trimete la bătrâni... E o hotărâre pe care nu pot decât s-o aprob!

Cucoanele dădeau din cap c-o adâncă înțelegere a lucrului; și oftară. Domnul Micuș părea nedumerit. El ar fi dorit să râdă. Și-i părea rău că de pe fața doamnei Vasilian a pierit lumina.

Dar stăpâna casei era o ființă fină și înțelegătoare. Cum văzu că Elena s-a năpustit și a apucat pe copilă în gheare ca uliul, trăgând-o în salturi violente și neregulate spre întunericul antreului, se întoarse

spre domnul Micuș cu acel suav zâmbet pe care, oricât s-ar sili, nu-l poate avea nici o femeie din târgul nostru.

— Domnule Micuș, zise ea, după acest intermezzo, te rog să aștepți puțin până ce ți-oi aduce dulceață de smeură, pe care am făcut-o eu singură ieri.

— Cu această mânuță... răspuse ofițerul, înclinându-se iar și sărutând unghiile trandafirii.

Ca și cum această galanterie ar fi fost un semnal, cucoana Emilia și madam Neicu se priviră și se ridicară deodată. Împotrivirile, protestele, explicațiile, zâmbetele nu ținură prea mult, și, după ieșirea celor două cucoane, în salon se făcu un răstimp liniște, apoi răsună un râs cristalin, semn că orice supărare se uită destul de lesne pe lumea asta...

Duduia Lizuca plănuieste o expediție îndrăzneată

— Vină-ncoace, gângania dracului! icnea cu obidă slujnicuța, trăgând de o aripă și smucind după ea pe Lizuca. Din pricina ta să-ndur eu observații și ocări!

Fetița începu a scânci subțire, înțepenindu-se în picioare și trăgându-se într-o parte.

— Lasă-mă! Dă-mi drumul! Tu ești o servitoare... Am să te spun la tata.

— Da? Ai să mă spui? Și slujnica îi făcu vânt înainte, ajutându-se puțin și cu piciorul. *Domnu'* nu vine degrabă acasă și până s-a întoarce el, îți spânzurăm noi *chelea-n băț!*

Lizuca făcu bot și întoarse o privire de ură pe sub sprâncenele încruntate.

— Așa? strigă slujnicuța; te uiți ca hoții? Are dreptate cuconița. Dihanie și soi rău ce ești!

Prinzând iar pe copil de-o poală a rochiței, îi făcu ceea ce se cheamă un șurub, răsucindu-i în moalele capului unghia cea mare și monturile degetelor. Văzând că Lizuca se stăpânește încă, îi mai făcu unul și mai îndesat, și mai în răspăr, până ce simți sub degetele mâinii celeilalte carnea tremurând și auzi lacrimile forfotind în năsușorul cel neînsemnat.

— Mai na și dobândă, vorbi ea râzând, ș-o plesni cu palma peste capul tuns. Să te duci și să te-ntorci când te-oi chema eu!

Lizuca se poticni și se izbi cu capul de perete. Apoi, smârcâind, își înghiți și-și stăpâni lacrimile și întoarse iar pieziș spre slujnică privirea de hoț.

Dar Ileana intrase în kuhne și vorbea subțire și năvalnic cu bucătăreasa. Duduia Lizuca putu să-și usuce în voie lacrimile cu acea parte a mânicilor cu care își ștergea și nasul. Apoi observă, aproape, pe prietinel ei Patrocle și-i zâmbi.

Patrocle era un boldei roșcat, cu picioarele scurte și strâmbe și cu capul mare. Între ochii omenești, sprâncenați negru, avea adânci crețuri perpendiculare și anii și experiențele vieții îi încărunțiseră perii din jurul botului.

Îndată ce văzu surâsul duduii Lizuca, se apropie și începu a-i linge mâna, plină încă de șerbet de portocale.

— M-au bătut și ieri, oftă Lizuca; m-au bătut și azi; mă bat în fiecare zi...

Patrocle o înțelese ca totdeauna. După ce-i curăți mâna se întoarse pe etichetele de dinapoi, se înalță, se sprijini ușor de pieptul fetei și o mângâie, ștergându-i de pe obraz urma lacrimilor sărate.

— Patrocle, îi zise Lizuca; tata nu mai vine de la București și pe bunici nu i-am văzut de multă vreme. Nici nu ne lasă să ne mai ducem pe-acolo. De când a murit mama, noi petrecem tare rău.

Patrocle scheună ușor și-o privi cu ochii lui frumoși, cercuiți cu aur.
— Într-adevăr, răspuse el, petrecem foarte rău.

— Pst! i-auzi! vorbi iar Lizuca înălțând un deget. Mămica râde. Mămica râde totdeauna. Mama noastră nu râdea așa...

Fetița rămase cu urechea ațintită, apoi căzu pe gânduri. Și șopti ușor – cătră o umbră vagă, care-i apăruse deodată:

— Tată, eu am auzit pe mămica râzând în salon cu domnu Micuș...

Cucoana Emilia și madam Neicu tocmai ieșeau de la vizită și se îndreptau spre porțița de la stradă. În trecere, bătrâna își puse mâna în creștetul copilului:

— Ce ai, fetițo? întrebă ea; ai plâns?

Lizuca respinse mâna care o mângâia și privi pieziș și fără prietenie spre cele două cucoane. Nu răspuse și se trase la o parte, urmată de tovarășul ei.

— Copil rău! declară cucoana Emilia – pe când madam Neicu asculta atentă râsul cristalin din salonaș. Deplin înțelese și făcându-și semne cu ochii, amândouă trecură domol în strada singuratică, sub copleșitoarea căldură a verii.

În urma lor, în fața casei cu persienele lăsate, Lizuca rămase gânditoare, cu ochii ațintiți și cu sprâncenele ușor încruntate. În preajmă-i se desfășurau câteva răzoare uscate, cu flori sărace și ofilite. Globuri de sticlă colorată, înălțate în bețe, răsrângeau imaginile deforme ale copilului și cățelului.

Duduia Lizuca nu stătu mult în cumpănă.

— Patrocle, vorbi ea înălțând lângă nas arătătorul mâinii stângi, eu nu mai stau aici. Mă duc la bunicii mei.

Câinele o privea țintă.

Fetița se strecură spre cerdacul de dindos, pe unde o scosese slujnicuța, și trase dintr-un cotlon al ei o hăinuță și o beretă de lână roșie. Se plecă și-și ridică colțunii căzuți. Apoi iar rămase gânditoare.

Stând cuminte pe coadă, Patrocle îi urmărea toate mișcărilor. Îndemnat de prevederea stăpânei lui, se prelinse, nesimțit și cu urechile clăpăuge, spre bucătărie, și se întoarse în scurt timp, purtând delicat în gură, numai de o margine, o felie mare de pâine albă. Un glas răgușit răsună în urma lui:

— Țibă! turba naibii! bată-te Dumnezeu să te bată și n-ai mai ajunge! O bucată de lemn sună cu zgomot în cerdac și săltă de câteva ori în capete, pe urmele cățelului. Patrocle întoarse capul, înțelese că urmărirea încetează și veni cu pâinea la tovarășa lui.

— Patrocle, de ce duci pâinea în gură? întrebă râzând Lizuca.

— Pentru că n-am buzunar! îi răspunse cu ochii cățelușul, foarte vesel.

— Atunci s-o strângem la mine, s-avem la vreme de nevoie, hotărî duidia Lizuca; și primind de la Patrocle pâinea, o așeză cu grijă într-un buzunar al hăinuței roșie. Ne mai trebuie ceva, urmă fetița, și pe urmă fugim. Ne ducem în lume, la bunicii noștri!...

Lizuca cunoștea toate cotloanele casei. Găsi îndată cenușa de care avea mare nevoie, umplu cu ochi celălalt buzunar al hăinuței sale și se întoarse spre porțița de la stradă.